

Ciprian Porumbescu

Compositor român.

Născut la 2 Octobre 1854, repausat în 25 Iuniŭ 1883.

AMICUL POPORULUĬ.

Călindar

PE ANUL VISECT

1884.

Anul XXIV.

Preţul **50** crucerĭ séu **1** leŭ **50** banĭ.

Sibiiŭ.
Tiparul luĭ S. Filtsch (W. Krafft).

Nicolae Petra Petrescu

Ciprian Porumbescu.

Compositor român.

In flórea vieţiĭ, ne'nduplecata sórtă
  Te-a smuls ca pe un crin.
Aceĭ-ce te iubiră . . .
  Plâng astăḑĭ şi suspin.

C. Scrob.

Cine a fost Ciprian Porumbescu?

Aceia, carĭ l'aŭ cunoscut, îl deplâng cu jale, că-cĭ el nu maĭ este.

Aceia, carĭ îl vor cunósce numaĭ din şirurile următóre, desigur vor regreta pierderea luĭ, ca o pierdere naţională.

El se născù la 2 Octobre v. 1854 în comuna munténă Şipot din Bucovina. Părinţiĭ luĭ sunt Iracliŭ, paroch gr. or. şi Emilia născută Clodniţki (†). Ciprian era al doilea din nouĕ frăţinĭ, din carĭ remăseseră în viéţă numaĭ treĭ: Ciprian, Stefan, acum subforestier c. r. în Bucovina, şi Măriόra, pe care Ciprian o iubia preste mĕsură.

Încă copil de 3–4 anĭ, micul C. avea un auḑ şi un simţ musical deosebit, imitând orĭ-ce cântec auḑia, cu acurateţă şi tact admirabil pentru etatea-ĭ fragedă.

Auḑind el odată un lăutar sătesc, ce cânta în casa părinţilor sĕĭ la o clacă de tors, nu se deslipì de dênsul, ascultându-l şi uitându-se, ba la degete, ba la arcuş, cu

cea maĭ mare luare-aminte și din acest timp, cerù necontenit dela tatăl și dela maică-sa, se-ĭ cumpere o violină, ceea-ce, se'nțĕlege, și urmà, aducându-ĭ părintele sĕŭ dela oraș o vióră de copiĭ.

Pe acéstă vióră C. trăgea tótă ḑiua cu arcușul — spre supĕrarea în sfêrșit a buneĭ sale maice — cântând din gură: „Mĕĭ ciobane dela oĭ", și altele, ce auḑia cântând servitoriĭ și servitórele de casă.

În a. 1860, fiind C. de șése anĭ, și întrodus deja de tatăl sĕŭ în primele elemente ale cetireĭ și scriereĭ, venì la Șipot renumitul artist bucovinean, de present directorul conservatoruluĭ din Lemberg, Carol Miculi, cunoscut de aprópe al tatăluĭ luĭ C. Acesta auḑind și vĕḑênd intensiva aplicare, cum și talentul micuțuluĭ către musică, îĭ scrise „scala" cu propria-șĭ mână și'l învĕțà se o cânte din gură. În patru ḑile, cât petrecù Miculi în casa părinților luĭ C., acesta ajunse a sci cânta „terțele" și „quintele" cu acurateță și precisiune deplină.

În comuna Șipot, care e huțulă, adecă munteană — ruténă, era și scóla numaĭ ruténă, astfel în tómna anuluĭ 1860 C. fù dus la scóla poporală română din Ilișescĭ, unde se afla moșul sĕŭ după mamă, în calitate de silvicultor c. r.

Ciprian continuà a arĕta și aicĭ aplecare și dragoste către musică. Ilișesciĭ sunt o comună jumĕtate română, jumĕtate germână. La scóla evangelică se afla un învĕțător, Simon Meier, care cunoscea notele și violina. Acesta fù angagiat se dée micuțuluĭ lecțiunĭ.

Abia începù înse acéstă instrucțiune și învĕțătorul respectiv fù strămutat în altă comună. C. remâne fără instructor, continuând de aci în colo singur, séŭ maĭ bine, repețind ceea-ce învĕțase.

La 1863 C. nu numaĭ finì cele 3 clase ale scóleĭ poporalĭ din Ilișescĭ, dar, pregătit de demnul învĕțător de pre atuncĭ, Dem. Cernăuțan, depuse și examenul din a 4-a clasă normală la scóla capitală din Suceava și trecù la gimnasiŭ tot la Suceava.

Spre nenorocire aicĭ nu se afla pe atuncĭ profesor de violină, decât un organist bĕtrân dela biserica catolică, anume Valentin, care, pe lângă bĕtrâneţe, era şi fórte greŭ de auḑ.

Ce era de făcut? C. cerù necontenit dela tatăl sĕŭ se-ĭ caute un instructor de violină. Se angagià decĭ bĕtrânul organist, care îĭ dete lecţiĭ câteva lunĭ.

Pe timpul acesta venì un ascultant la pretura din Suceava, un tinĕr demn, violinist bun, anume Schlötzer. Acesta, aflându-se în visită la familia unde era incuartirat C., auḑì pe băiat cântând pe vióră. El cunoscù talentul luĭ, îĭ plăcù de el şi'l învità se vină la dênsul totdeuna şi se cânte împreună când vor fi amêndoĭ liberĭ.

Bunĕtatea nobiluluĭ tinĕr, durere, ţinù numaĭ treĭ lunĭ. O bólă nemilósă, de piept, îĭ ciuntà firul vieţiĭ. Maĭ mult îl plânse elevul sĕŭ, care învĕţase a'l iubi şi stima într'un mod estraordinar.

Acum C. remase éră singur, fără măestru de violină. A se re'ntórce la bĕtrânul organist, nu maĭ avea plăcere. Făcù decĭ exerciţiĭ în duete, terţete şi cuartete cu colegiĭ sĕĭ de scólă, carĭ eraŭ musicalĭ.

Venì apoĭ asupra luĭ C. o bólă cronică de gât şi'l silì în maĭ multe rêndurĭ se lipséscă dela scólă timp îndelungat aşa, că a VII-a clasă trebuì se o repeţéscă, ér gimnasiul îl finì numai la a. 1873. În tómna acestuĭ an întrà la teologiă în seminariul gr. or. din Cernăuţĭ.

Ciprian cunoscea deja şi clavirul, care'l deprinsese a casă cu soru-sa Maria. În Cernăuţĭ dorì se înveţe cu de adinsul şi acest instrument. Tatăl sĕŭ, cu învoirea rectoruluĭ de pe atuncĭ, Filipoviciŭ, angagià un măestru de piano, la care studià doue óre pe septĕmână. Sosind într'aceea examenele scolare, C. întrerupse instrucţiunea de piano. Nu încetà înse, maĭ încolo, parte singur, din cărţĭ, parte prin conversare anume căutată cu bărbaţĭ competenţĭ din Cernăuţĭ, a studia arta musicală, în speciă a composiţieĭ şi armonieĭ. Dovadă că dênsul acest studiŭ şi pănă a asculta maĭ târḑiŭ prelegerile dela conservatorul

din Viena, nu'l făcea numaĭ superficial și că, ce audia dela bărbațĭ de renume în arta musicală, îșĭ însușia cu scumpĕtate, este, că fiind încă în seminar, compuse maĭ multe piese corale, bisericescĭ și profane, carĭ primele (și liturgiĭ complete) le cântà corul seminarial în catedrala archiepiscopéscă și le cântă și astădĭ. Ér din maĭ multe piese profane de pe acel timp, unele apărură și tipărite, anume: aria „Dorința", de M. Cugler, și „Hora națională", ambe pentru piano, apoĭ cânturĭ studentice române, dintre carĭ cele maĭ multe compuse și în text de C. și cântate și astădĭ de studențiĭ românĭ, în fine un „Marș festiv" pentru un întreg orșestru, compus tot pe când se afla C. în seminar, cu ocasiunea jubileuluĭ de 25 anĭ al „Societățiĭ de tir" din Cernăuțĭ. Pentru marșul acesta, teologul C. primì o adresă măgulitóre dela presidiul societățiĭ.

Ciprian se perfecționase deja în violină și violoncello fórte bine. Sujetele de predilecțiune îĭ eraŭ doinele și cântecele poporale române. Spre scopul acesta, una, ca se le cunóscă, alta, ca se pricépă și pĕtrundă spiritul musiceĭ naționale cu nuanțele luĭ, chiăma la sine în timpul ferielor musicanțiĭ sătescĭ (țiganĭ), de carĭ se află o colonia întrégă în comuna Stupca, unde venise tatăl seŭ ca paroch la 1865. Între acestia se aflaŭ lăutarĭ bunĭ, „dicătorĭ" și „dicătóre" din gură, carĭ îĭ cântaŭ óre întregĭ acasă, séŭ mergea el în „colonia" pe la bordeele lor, de-ĭ cântaŭ acolo.

Țiganiĭ lăutarĭ se bucuraŭ din partea luĭ C. de cea maĭ mare afabilitate și nu sciaŭ, bieţiĭ, ce se facă de bucuriă, când C. le „da mâna" și le vorbia cu „cuvinte bune."

Ciprian era entusiasmat și electrisat de frumuseța doinelor și cântecelor ce audia dela eĭ.

De aicĭ îmĭ esplic că în timpul din urmă me întrebà de câte-va orĭ, décă sciŭ țigănesce, ca se'i compun ceva, la care el se compună musica. — Avea mare aplicare și la sujetele comice.

De pe timpul când se afla C. în seminar, avem se înregistrăm și următórea întêmplare:

Un coleg și amic al sĕŭ cădù în alienațiune (se smintise de fire) și pătimia sĕrmanul deja de maĭ multe ḑile, avênd trebuință chiar și de pază. Într'una de ḑile Cip. luà violina, merse la ușa bolnavuluĭ și întonà o doină, maĭ ântâiŭ pianissimo trecând pe încetul la maĭ forte. Bolnavul ascultà din cameră câteva minute în tăcere și atențiune, de odata strigà: „Ciprian!", alergà la ușă, o deschise cu putere și cădù înduioșat pe grumaziĭ amiculuĭ sĕŭ.

Câteva ḑile după acest incident, fostul bolnav, merse la colegĭ — sănĕtos.

Tot ca teolog, la prima întrunire și petrecere socială publică a societățiĭ academice române „Arborósa", a căreĭ membru era și el, entusiasmà întregul public cu gluméța sa „Cisla" text și musică corală de dênsul.

La 1877 C. terminà studiile teologice.

Pe timpul acesta Ministerul cultelor din Viena avea de scop se înființeze la noua universitate din Cernăuțĭ și o catedră pentru musica bisericeĭ orientale. Ciprian era nu numaĭ metropolituluĭ și celorlalțĭ dignitarĭ bisericescĭ, dar tuturor profesorilor de universitate, cunoscut de un tinĕr talentat și zelos în musică, care, maĭ perfecționându-se deci în acéstă artă, fiind și teolog, ar puté ușor deveni profesor pentru catedra respectivă.

I-se propuse decĭ, atât din partea repausatuluĭ metropolit T. Blajevicĭ, cât și din a altor profesorĭ de universitate, se competéscă după un stipendiŭ, ca se mérgă maĭ ântâiŭ la conservatorul din Viena, dup' aceea pe un an la Petruburg, și pe altul la Atena, ca se studieze în specià musica bisericéscă orientală.

Câtă bucuriă nu pĕtrunse inima înflăcăratuluĭ nostru june, când i-se făcù o propunere atât de dorită. El, care ar fi jertfit totul, numaĭ se se pótă perfectiuna în arta 'i iubită, se afla la pragul realisăriĭ dorințelor sale. Câte planurĭ n'aŭ conceput poetica luĭ minte atuncĭ în privința musiceĭ naționale! întonez: musiceĭ naționale, pentru că el doĭ idolĭ avea în viéță: musica și națiunea.

Pe cât de cu foc iubia el musica, pe atâta se interesa și entusiasma de causele marĭ naționalĭ. Étă un exemplu: La 1871, la festivitatea, ce o serbară academiciĭ românĭ la mormêntul luĭ Stefan cel Mare, la Putna în Bucovina, Ciprian (pe atuncĭ student), vĕḑênd grandiosa horă, la care se înșirase țeranĭ, boerĭ, studențĭ feciorĭ, fete, până și preoțĭ și călugărĭ din tóte părțile locuite de Românĭ, se duse la „Chir Grigori“, renumitul capelmaestru națiunal român din Suceava, care cânta la horă cu capela sa, și'l rugà se-ĭ dee violina. Chir Grigori, cunoscând pe C. i-o și dede și acesta continuà hora acompaniat de capelă, sub aplausul general. Terminându se hora, Cipr. alergà la tatăl seŭ și, plin de entusiasm îĭ ḑise: „Tată . . . am cântat Dacieĭ întregĭ!“

Acum se revenim la prospectele, ce se deschideaŭ pentru junele nostru.

Aicĭ maĭ amintim că o afacere delicată de inimă, căreia îĭ sta drept piedecă preuția dela sate, încă îĭ stimulà zelul și propusul de a se perfecțiuna în cariera-ĭ plăcută.

Ciprian petițiunà la acel stipendiŭ. Senatul universitățiĭ din Cernăuțĭ îl recomandà prin referentele ad hoc, demnul Doctor V. Mitrofanovicĭ, de present profesor de teologia pastorală, recomandà, ḑic, pe Cipr. cu tótă căldura, cu cele maĭ ponderóse motive basate pe numeróse composițiunĭ de ale luĭ, atât bisericescĭ, cât și profane ce le acluse petițiuneĭ.

Dér omul propune și cel puternic dispune.

Abia se expedià petițiunea către Ministeriŭ, când étă, jandarmĭ armațĭ întră în casa părințéscă a luĭ Cipr. la Stupca, îl iaŭ cu dențiĭ și'l duc în închisóre la Cernăuțĭ. Causa pentru care? este sciută. Ciprian era adecă în ultimul an al teologieĭ președintele societățiĭ academice din Cernăuțĭ „Arborósa.“ În anul 1875 în Bucovina se serbase iubileul de 100 anĭ al încorporăriĭ sale către Austria. În Iași se provocà prin acésta o contra-demonstrațiune în amintirea prințuluĭ Grigore Ghica, care plătise

cu viéța oposiția sa contra încorporării. Societatea „Arborósa“ era denunciată că stă în corespondență cu aranjatorii festivității din Iași.

Abia se audi la Ministeriŭ că petintele, ca președinte al „Arborósei“, este primul inculpat, i-se și returnà petițiunea, negativă.

Dece sĕptĕmânĭ ședù bietul C. în temnița din Cernăuțĭ cu patru colegĭ de teologiă și membri aĭ societățiĭ „Arborósa“, despărțițĭ unul de altul, dar fiăcare la un loc, cu câte 2—3 criminalĭ de ceĭ maĭ ordinarĭ, într'o chiliă întunecósă, ângustă și puturósă. Ciprian se bolnăvì greŭ din causa aceleĭ ticălóse închisorĭ.

În închisóre fù dus C. la 18 nov. 1877 și scăpà din ea la 5 Faur 1878, ne-aflându-se nicĭ cel maĭ mic motiv de culpabilitate. Aflându-se 'n temniță se rugà atât prin amploiatul seŭ de instrucțiune, c. r. consiliar de tribunal, Cavaler de Zotta, cât și prin tatăl seŭ, la președintele tribunaluluĭ, Dem. Bendella, fratele fostuluĭ metrop. Teof. Bendella, se i-se încuviințeze violina în închisóre, ceea-ce și urmà.

Aducându-i-se violina, se uità la publicul, ce avea cu sine în celulă; compunêndu-se acel public din doĭ românĭ țĕranĭ, intonà o doină duiósă. Abia incepù înse doina, când unul din ceĭ doĭ ascultătorĭ, erupse în bocet și plâns amar. Cipr. îl întrebà ce este, de se tânguesce așa tare? O, Domnule, respunse el, am avut o unică fiică, fétă mare, care, o iubiam, ca sufletul meŭ. Acésta murì câteva dile înainte de a fi adus eŭ aicĭ. Ea cânta doina pe care o cântașĭ și Dta acușĭ. Cipr. audind acésta, puse violina éră 'n scrin și singur cădù pe gândurĭ.

După ieșire din închisóre Cipr. istorisì acest incident la maĭ mulțĭ și întrebându-l o persónă de stare înaltă, pe ce gândurĭ cădù dênsul, după ce' și puse violina 'n scrin, respunse: „îmĭ venì în gând așa: Dómne, décă cu violina mea am muiat inima unuĭ criminal, de erupse în plâns așa amar, cât de fericit aș fi, déc'aș avé cu mine soț de celulă măcar o óră pe acusatorul meŭ, pe procurorul.

Amară a trebuit se fiă temniţa!

A treia ḑi după arestarea luĭ C. se duse tatăl şi soru-sa la Cernăuţĭ ca se'l véḑă. Consiliarul de instrucţiune numit, demnul Cav. de Zotta, care trătà pre Cipr. cu tótă umanitatea, permise părinteluĭ se vorbéscă cu C., dar numaĭ în presenţa sa, şi numaĭ despre lucrurĭ casnice séŭ familiarĭ. Într'aceea un servitor armat şi aduse pe C. în cancelaria consiliaruluĭ.

„Ce facĭ, C., cum te afli?“ întrebà tatăl seŭ, cu greu suprimându 'sĭ durerea.

„Bine, tată,“ respunse şi el cu linisce forţată, „şed în chilia mea şi cânt: Gaudeamus igitur . . dar domniĭ ăsti-a mi-aŭ dat un public, — un public, care nu scie nicĭ măcar latinesce.“

În zadar încercà tatăl seŭ tóte mijlócele, ca se'l separeze în temniţă de criminalĭ, căcĭ nu i-a succes. Întrepusu-s'a şi apĕrătorul luĭ Cipr. Dr. Rott, rugatu-s'a tatăl luĭ C. şi la deputatul, la Senatul imperiale din Viena, Dr. Tomasciuc se întrevină la ministeriŭ; oferit'a proprietarul mare din Stupca, *Alecu* cav. de *Popovicĭ* — onóre memorieĭ luĭ, căcĭ astăḑĭ nu maĭ este — oferit'a, ḑic acest demn Român, *orĭ ce cauţiune*, ca se pună pe picior liber pe Cipr.: ba, şi pre toţĭ acusaţiĭ, până la pertractarea finală, n'a folosit! Numaĭ juriul i-a scăpat de închisórea blăstĕmată, prin verdictul seŭ unanim.

În conţĕlegere cu tatăl sĕŭ hotărì C. se studieze filosofia şi fără stipendiŭ, şi tot-odata se facă şi un curs la Conservatoriŭ, ca se se perfecţiuneze în musică. Dar, fiind timpul înaintat, era prea târḑiŭ pentru anul acesta atât la Viena, cât şi la Cernăuţĭ. Ce se facă? A remas a casă şi, fiind că în comuna Stupca, anul acesta, nu s'a aflat învĕţător de scólă, ér locul acestuia îl suplenia de bună voiă tatăl sĕŭ, C. preda băiaţilor lecţiunĭ de gimnastică, de cântărĭ bisericescĭ şi naţionalĭ, ér a casă îşi petrecea în musică cu iubita sa sorióră.

Prima lucrare musicală, după reîntórcere din temniţă fù: „Hora detrunchiaţilor“, amintire la cuvêntul „detrun-

chiat“, care fù supremul delict al „Arboróseĭ“. Din închisóre adusese cu sine: „Suspinul prisonieruluĭ“, ariă și cuvinte intim analóge cu situațiunea luĭ durerósă, care o scrise Cipr., neavênd hârtie, într'o gramatică francesă ce o avea la sine.

În tómna următóre întrà Ciprian în cursul filosofic la Universitatea din Cernăuțĭ, în anul al 2-lea merse la Viena unde, fiindu-ĭ studiul special istoria, găsì timp a âmbla și la Conservatoriŭ ca elev extraordinar. Ca pe unul, care a absolvat teologia, ministeriul cultelor îl eliberà de al treilea an al cursuluĭ filosofic, estradându-i-se atestatele de regulată cercetare a colegielor, de facerea colloquielor cu succes de preferință.

Cu finea anuluĭ depuse Ciprian și la Conservatoriŭ un examen din „armoniă“ și „compositiune“, „violină“ și „contra-bas“, cu succes favorabil și se re'ntórse a casă spre a se prepara pentru examenul din filosofiă și altul complet din musică.

Metropolitul actual al Bucovineĭ, Dr. Silv. Morariŭ sciind de calitățile și capabilitatea luĭ Ciprian în arta musicală, cum și de stăruințele de a se perfecțiuna în acea-șĭ; de altă parte, sciind că tatăl luĭ C. este un preut fără de nicĭ-o avere, prin urmare că numaĭ cu greŭ mare a susținut și susține pe C. la Cernăuțĭ și Viena, chiămà pe acesta la sine și'l îndemnă se maĭ mérgă la Viena și se se perfecțiuneze cu deosebire în musica eclesiastică superióră. Spre scopul acesta metropolitul îĭ promise că va exopera pentru el un stipendiŭ din fondul religionar.

Ciprian acceptà cu bucuriă acéstă propunere, cu atât maĭ vêrtos că metropolitul nu-ĭ puse condițiune, ca facând Cipr. cursul respectiv, se se și preuțéscă numaĭ de cât.

Părintele metropolit îĭ exoperà promisul stipendiŭ, înse ministeriul nu încuviințà maĭ mult de cât 300 fl. și și acestia numaĭ pe un an. Tatăl sĕŭ a trebuit deci se sacrifice și în anul acesta tot possibilul din pré modestul sĕŭ avut, ca Ciprian se nu sufere lipsă la studiŭ.

După finele anuluĭ 1881 Ciprian venì éraşĭ a casă dela Viena, cu un prea frumos testimoiŭ dela profesorul la Conservatoriŭ şi organistul de curte imperială, Dr. Krenn, dela care luase lecţiunĭ în musica bisericéscă teoretică şi practică şi cu care dênsul participà la tóte executările religióse maĭ însemnate de preste an în bisericile din Viena, ba, conducênd şi dirigând în presenţa numituluĭ organist şi esecutărĭ în biserica Stuluĭ Michail din Viena.

În periodul aflăreĭ sale în Viena, Cipr. î-şĭ căştigà cele maĭ viĭ şi maĭ estinse simpatiĭ între colegiĭ seĭ de universitate şi de conservatoriŭ şi acele, atât prin caracterul seŭ amabil şi atrăgător, cât şi prin composiţiunile sale musicale studentice nu numaĭ românescĭ, dar şi germâne, în melodiă şi în text, care composiţiunĭ şi astăḑĭ se cântă în Viena de studenţĭ la tóte cemersele lor.

Aflându-se Cipr. încă la Viena, fù îndemnat de un amic al seŭ din Braşov se competéscă la postul de profesor de musică la scólele centrale române de aci.

Pe lângă postul acesta de profesor maĭ ocupà în Braşov şi postul însemnat de director al choruluĭ bisericesc dela Stul Nicolae. Chorul acesta l'a compus în câteva septĕmânĭ şi a cântat în biserică spre mulţumirea tuturor. Aicĭ trebue se adaugem că dênsul era dirigent-măestru.

Scriitorul acestor şirurĭ făcù cunoscinţa luĭ Ciprian din August anul trecut.

El era de statură fórte înaltă (cel maĭ înalt bărbat din Braşov), svelt, pĕr castaniŭ. Deja atuncĭ, precum se şi vede pe fotografia din fruntea acestuĭ calindar, se putea observa pe faţa luĭ imprimată espresiunea suferinţelor fisice şi a cugetăriĭ profunde. Era de un temperament vesel, glumeţ, avea o conversare simpatică şi prea bun la inimă. Se ḑice că, fiind student, fórte adesea îşĭ împărţia vesminte la colegĭ maĭ sĕracĭ, ducênd apoĭ singur lipsă de ele. Aceste frumóse calităţĭ îl făcură plăcut pretutindenea. El nu ar fi putut uri pe nime, dar nicĭ nu avea un singur inimic personal.

Cântarea luĭ Ciprian pe violină era în genere, pe lângă curată, melodiósă și elegică. Doinele le cânta cu o plăcere supremă și cu o duioșiă de tot profundă, cânta și cânta cu atâta simţ, de cugetaĭ că tóte accentele îĭ vin din profundul inimeĭ. Adese vĕrsa lacrimĭ cântând. Și avea o comóră întrégă de cântece naţiunale din tóte părţile locuite de Românĭ.

De aicĭ se esplică pentru ce aprópe tóte composiţiunile luĭ respiră un caracter naţiunal. El s'a ocupat de preferinţă cu musica maĭ ușóră — dansurĭ și ariĭ, ceea-ce provine din împregiurarea că pre cum am vĕḑut, până în ultimiĭ treĭ anĭ aĭ juneĭ sale vieţĭ, a fost maĭ mult autodidact, ér de altă parte fiind că scia că publicul român este încă pe nivoul primitiv al musiceĭ, voia se încépă și el pe nivoul acesta și apoĭ tot successiv se progreseze, înse tot în sensul idealuluĭ seŭ special, adecă în spirit naţiunal român. Cu musica classică este greŭ a deștepta si a popularisa gustul pentru musică într'un popor, care se află încă pe prima tréptă a cultureĭ musicale.

Problema luĭ pentru venitor era, precum însușĭ mi-a descoperit, a se pune în conţelegere cu toţĭ componistiĭ românĭ maĭ de renume și, putêndu-se, se convină undeva spre a se sfătui: cum se se pună o basă naturală musiceĭ nóstre naţionale, care basă, ḑicea el, este în pericol d'a fi alterată prin diferite înriurinţe străine. La convingerea acésta ajunse el parte prin necontenitele recugetărĭ asupra cântecelor poporalĭ, auḑite dela lăutarĭ sătescĭ, cum s'a ḑis maĭ sus, parte dela ómenĭ sătenĭ betrânĭ, între carĭ cu deosebire se póte aminti Jonică Dascalul din Stupca, om de 76 anĭ (†), care era vestit în cântece betrâneștĭ, precum afirmă părintele luĭ Porumbescu, întocma ca Creangă*) în limba poporală română.

Morbul fisic al luĭ C. probabil că se trăgea de când cu închisórea din Cernăuţĭ. Desigur înse zelul luĭ prea mare în chiămarea de profesor și director choral, afară

---

*) Scriitor român.

de acestea, activitatea luĭ neobosită în composiţiunĭ, în fine şi disposiţia habituelă — sunt causele, carĭ i-aŭ scurtat firul vieţiĭ.

Odată, cu totul pe neaşteptate, prânḑiam cu el maĭ mulţĭ împreună, ne trezim la mésă cu scirea că l'aŭ consiliat mediciĭ se mérgă la Italia. D'atuncĭ nu l'am maĭ vĕḑut cu voiă bună.

Înainte de plecare anunciase treĭ concerte, dintre carĭ doue cu piese originalĭ. Doue le-a şi arangeat. La ele a participat un public fórte numeros din Braşov. Compositorul a fost încărcat de aplause. Al treilea concert nu l'a putut arangea. A trebuit se plece.

La gară ne-am luat ultimul adio. A fost o despărţire de tot tristă. Amiciĭ luĭ ne siliam se facem glume, dar nu ne succedeaŭ. Eram maĭ mult tăcuţĭ. Un presimţ tainic ne suprima graiul.

În Italia, la Nervi, după cum spuse însuşĭ părinteluĭ seŭ, se preâmbla adese pe colinele din pregiur şi asculta pe departe ciuciariĭ, carĭ păsceaŭ caprele, cum cântaŭ cântecele lor poporalĭ italiane, despre carĭ afirmà că aŭ un caracter omogen cu al cântecelor nóstre.

Când a plecat spre Italia, nu-şĭ luase violina, ḑicând amiculuĭ seŭ, prof. L. Nastasi, că'l prea impressionéză. Nu trecù înse mult şi telegrafà după ea. „Nu am putut trăi fără draga mea violină“, scrise el maĭ târḑiŭ amiculuĭ seŭ.

La Nervi sosindu'ĭ violina, într'o cătră séră se duse cu ea pe malul măriĭ şi rĕzămându-se de un pisc de stâncă, ce strabătea la mal din adêncul măriĭ, privind în jos la lina şi vasta albiă a măriĭ şi sus la instelatul şi mândrul ceriŭ italic, primul lucru, ce-l inspirà se cânte în tăinicia şi poesia momentană, fù, că intonă o doină, cum ḑise repausatul Cipr.: „se o spună Mediteraneĭ şi acésta se o ducă Oceanuluĭ . . .“ éră în salonul de conversaţiune, cânta Cipr. adese doine românescĭ, carĭ eraŭ fórte plăcute publiculuĭ. Cu deosebire italianiĭ de faţă numeaŭ aceste doine: Elegiĭ fără cuvinte. Lor li

se părea, ca şi cum ar fi melodiĭ italiane. Aci era rugat adese se cânte doine şi ariĭ române.

La Nervi veniră şi compositoriĭ italianĭ Boito şi Marco Sala. Audind acestia pe C. cântând pe violină cântece poporalĭ şi alte ariĭ românescĭ şi aflând că C. e român, făcură cunoscinţă maĭ d'aprópe cu dênsul şi cântară împreună melodiĭ românescĭ, între carĭ şi „Potpourri"-ul din frumósa operetă „Craiŭ noŭ", carĭ tóte plăcură mult numiţilor artistĭ. C. le dede amênduror câte un exemplar din horele sale şi din „Craiŭ noŭ", primind dela dênşiĭ, în schimb, „Canti popolari Siciliani, Napolitani, Lombardi şi Spanioli" in şese tomuri.

Acestĭ bărbaţĭ artistĭ, constatând în C. un june componist latin de multă speranţă, îl invitară se mérgă cu dênşiĭ la Genua, se'l presente bĕtrânuluĭ şi renumituluĭ compositor Verdi.

Se 'nţelege că C. acceptà invitarea cu cea maĭ mare bucuriă.

Întrodus în Genua la marele artist şi recomandat de Boito şi Sala, Verdi se bucurà mult şi conversà cu dênsul o óră intrégă despre musica naţională românéscă în specie. Rugat apoĭ se scrie unele „motive românescĭ originalĭ", C. şi scrise unele la moment. Verdi le cetì, se gândì şi dise: „cunoscute nu-mĭ sunt, dar ce lucru!.. le simţesc."

Cipr. oferì şi luĭ Verdi din composiţiile amintite maĭ sus, carĭ acela le primì cu mulţumită, invitând pe C. se maĭ mérgă la dênsul. Cipr. înse, simţindu-se din ce în ce maĭ slab, cu mare părere de reŭ nu'l maĭ putù cerceta.

Clima Italieĭ în érna trecută a fost, escepţionalminte, fórte rece, maĭ ales nopţile, astfel, că pe cât de binişor se afla C. diua, nóptea se recea din noŭ, în cât l'a cuprins o răguşire şi slăbire totală De altă parte, simţitor cum era, îl ajunse un dor aşa de mare de casa părinţéscă, în cât chiar şi mediciĭ din Nervi şi Genua mărturisiră, că dorul acesta îĭ este periculos sănĕtăţiĭ. Ca se'ĭ trécă cumva de acest dor, întreprinse în Faur o călĕtoriă la

Pisa, Florenţa şi Roma. Dar n'a folosit nemica, ba la Florenţa şi Roma escitaţiunile asupra lucrurilor mărețe artistice, istorice şi clasice, îĭ stricară şi maĭ mult.

În 10 Martiŭ a. c. se 'ntórse la Stupca în iubita-şĭ casă părinţéscă. Aicĭ zăcù treĭ lunĭ şi în 25/6 Iuniŭ îşĭ dete sufletul sĕŭ bun şi blând în mânile Creatoruluĭ, compunênd încă în pat, zăcênd, şi numaĭ vr-o câteva ḑile înaintea morţiĭ, o piesă, căreia repausatul îĭ dete numele „Tempi passati".*)

A murit, dar inima, spiritul luĭ a remas între noĭ. Prea numĕrósele-ĭ composiţiĭ — aprópe doue sute la numĕr — sunt un monument neperitor despre zelul şi despre talentul luĭ nedisputabil.

Literatura musiceĭ române va înregistra cu falǎ între primiĭ seĭ adepţĭ pe acest apostol al eĭ, care a iubit'o până la ultima resuflare.

Étă ce scrie „Tzernowitzer Zeitung" dela 27 Iuniŭ despre dênsul: *„Cipr. P., zelosul, prea talentatul music şi compositor, fiul părinteluĭ Iracliŭ Porumbescu în Stupca, profesor etc., a repausat după îndelungate suferinţe, în comuna sa natală la 6 ale curenteĭ. În el pierde Kucovina un music de cele maĭ frumóse speranţe. Anul trecut am avut ocasiune a înregistra succesul, ce l'a dobêndit cu operetta sa „Craiŭ noŭ". Terenul seŭ de activitate era cu deosebire musica naţiunală şi cea bisericéscă. Piesele musicale publicate până la op. 12 se bucură de o simpatiă generală în cercurile musicalĭ. Între lucrările găsite după mortea luĭ se află numĕróse composiţiĭ, între carĭ o „Rapsodiă română", care va apăré în Lipsca.**) Societatea academică „Junimea" şi „Seminariul archidiecesan" aŭ fost representate la înmormêntare prin delegaţĭ specialĭ, carĭ aŭ pus cununĭ de laurĭ şi immortale pe cosciugul luĭ. Studentul în filosofiă Popovicĭ ţinù cuvêntarea funebrală şi un telegram dela scólele centrale din Braşov, exprimà cea maĭ profundă condolenţă rudeniilor."*

---

*) Au trecut tóte ....

**) Apare la Gebauer în Bucurescĭ.

Un profesor dela Universitatea din Cernăuţĭ scrie următórele întristatuluĭ părinte: *„Vestea despre cumplita lovitură ce aĭ suferit'o îmĭ venì ḑilele acestea ca din senin. Pe semne păharul amărăciunilor nóstre încă nu l'am beut până în fund, că-cĭ unde credem că ne prindem la ceva şi ne bucurăm, tocmaĭ acolo suntem lovițĭ maĭ amar! Nu cutez a me încerca se te mângăiŭ, că-cĭ dauna e atât de mare şi nereparabilă pentru noĭ toțĭ, în cât numaĭ către Dḑeŭ îmĭ pot îndrepta ruga ca pe STa se te întărescă, ér pe noĭ, naţiunea, se o ferescă de asemenĭ desastre. Cu inima sângerândă al STtale etc.“*

Altă persónă înaltă scrie aşa: *„Cu perderea scumpuluĭ C. suferim şi o pierdere naţională nereparabilă, cine scie până când? Căcĭ el se apucase se cultive un câmp, ce la noĭ este ca şi înţelenit, şi în care se încércă nisce ómenĭ străinĭ, carĭ, ne avênd simţ nicĭ înţĕlegere pentru natura luĭ, sunt necompetenţĭ şi'l denaturéză etc.“*

Tot în sensul acesta scriseră pe lângă mulţĭ particularĭ din România, Transilvania şi Bucovina până şi de alte naţiunalităţĭ, şi societăţile „Armonia“, „Junimea“, „România-jună“, „Seminariul cernăuţan“, în fine „Corpul profesoral“ al gimnasiuluĭ din Sucéva, carĭ toţĭ exprimară condolenţe sincere adênc întristatuluĭ părinte. — Cununĭ de doliŭ aŭ maĭ trămis „România-jună“ şi domnişórele din Braşov, elevele repausatuluĭ.

Ér „Gazeta Transilv.“ se esprimă asupra morţiĭ luĭ Cipr. astfel: *„Cu adêncă întristare venim a înregistra pierderea unuia dintre ceĭ maĭ zeloşĭ şi maĭ talentaţĭ dintre puţiniĭ nostri cultivătorĭ aĭ arteĭ musicale în genere şi aĭ musiceĭ naţiunale românescĭ în deosebĭ. Miercurea trecută (25 Maiŭ v.) a repausat în comuna Stupca, din Bucovina, tinĕrul Ciprian Porumbescu, profesor de musică la scólele centrale române de aicĭ (din Braşov) şi director al coruluĭ dela biserica St. Nicolaŭ. Mult regretatul repausat a suferit vreme îndelungată de o cumplită bólă de piept, agravată din ce în ce maĭ tare prin neobosita şi póte prea încordata sa activitate. În zădar a con-*

sultat pe ceĭ maĭ esperțĭ dintre mediciĭ brașovenĭ, în zădar a petrecut érna trecută în Italia, în zădar și-a pus tóte silințele nemângăiata sa sorióră, se'l maĭ țină încă în viéță, în zădar tóte aceste! — neîndurata mórte tot l'a răpit din brațele familieĭ sale, din brațele amicilor seĭ, din mijlocul némuluĭ românesc, căruia i-a făcut, și cu atât maĭ virtos, i-ar fi putut face de aicĭ înainte, însemnate serviciĭ pe terenul artelor frumóse. Fóia nóstră a vorbit în maĭ multe rêndurĭ despre lucrările repausatuluĭ Porumbescu, accentuând talentul, zelul și diligența tinĕruluĭ compositor....“

Multe calitațĭ bune a erezit Cipr. dela părinţiĭ seĭ. Tatăl, părintele Iracliŭ, paroch și exarch, este bărbat de o inteligență și cultură superióră. Dsa este cunoscut încă din 1848/9 ca român bun. Atuncĭ a petrecut necontenit în societatea eliteĭ junimeĭ române, emigrate în Bucovina, unde și remase vreo șése lunĭ. Între acestia se aflaŭ: Cogălnicean, Cusa, Alexandri, Sion, Golescu, C. Negre, care din urmă era amic bun păr. Porumbescu. Tot aci venise maĭ târḑiŭ dl Georgie Bariț, dus în lanțurĭ din partea Rușilor. — Părintele Porumbescu a scris maĭ multe poesiĭ patriotice naționale, apărute prin diverse foĭ publice. A conlucrat cu fostul seŭ amic Pumnul la unele lucrărĭ filologice și gramaticale; a colaborat la „Bucovina“ repausatuluĭ Al. Hormuzachi, pe urmă a fost corespondente la ḑiariele „Concordia“, „Gazeta Transilv.“, „Federațiunea“ și „Albina“, combătênd în ele, cu multă inteligență, maĭ cu sémă străinismul furișat în biserica ortodoxă și despotismul episcopuluĭ Hacman, apoĭ și nedreptățile ce le îndurară româniĭ autochtonĭ în Bucovina din partea străinilor. În 1855 a publicat un raport detailat și fórte bine primit de către publicul român asupra descoperireĭ catacómbelor din monăstirea Putna, în carĭ catacómbe se află depuse osămintele luĭ Stefan cel Mare. Acest raport a displăcut mult unor persóne superióre și causară neplăcerĭ autoruluĭ luĭ. Din causa scrierilor și sentimentelor sale națiunale române, episcopul Hacman

îl trămise în fundóiele Carpaţilor la o parochiă slabă şi ruténă — huţulă, ca „se-şĭ recoréscă creeriĭ românescĭ." E de notat că părintele Iracliŭ încă a fost bun cântăreţ. În copilăria sa, ne-fiind în Bucovina pe atuncĭ scóle pe la sate, de cât în monăstirĭ, petrecù în monăstirea Putneĭ, unde învĕţà şi psaltichia. De aicĭ înainte, prin gimnasiŭ şi teologiă, fù renumit cântăreţ atât solist cât şi în chor.

Din bogata şi productiva fantasiă a talentatuluĭ june vom înregistra lucrările următóre:

A) Composiţiĭ religióse.

1. „O liturgiă" (a stuluĭ Ión), în A-dur.

2. „O liturgiă tradiţională" (a stuluĭ Ión) subscrisă de însuşĭ componistul cu data 1 Ian. 1875.

3. „O liturgiă" (a stuluĭ Ión), în C-dur, scrisă şi subscrisă cu data 30 Nov. 1875.

4. „O liturgiă (a Stuluĭ Grigorie) constătóre din 3 bucăţĭ: a) „Acum puterile", b) „Cu credinţă" c) pricésna: „Gustaţĭ.

5. „O liturgiă" (a St. Vasile) pentru postul mare, în G-moll.

6. „Cheruvicul" pentru joia mare: Cineĭ tale ceĭ de taină.

7. „Cheruvicul" Sâmbeteĭ marĭ: Se tacă tot trupul.

8. „Înviarea ta Christóse", în A-dur.

9. „Cristos anesti ec necron", în A-moll.

10. „Christos a 'nviat", doue variaţiunĭ, în C-dur.

11. Condacul Maiceĭ Domnuluĭ: „Apĕrătóreĭ Dómne" în G-dur.

12. Luminânda la Pascĭ: „Cu trupul adormind", în A-dur.

13. Cântul funebral: „Adusumi-am aminte" în C-moll.

14. „Tatăl nostru."

Nota. Composiţiile acestea se cântă şi astădĭ în chor bărbătesc de 4 vocĭ, afară de Nr. 1 şi 14, carĭ nu se scie unde sunt.

B. Composiţiĭ profane.

1. „Merge unu 'ntr'un otel."
2. Spovada: „Popa Tanda."
3. „Sunt un fiŭ al museĭ mândre."
4. „Kir Jordachi şi Costachi."
5. „Cât te-am iubit", cuvinte de M. Cugler.
6. Dorinţa: „Aş dori se-ţĭ spun odată", cuvinte de M. Cugler, tipărită.
7. Cântec de Maiŭ: „A sosit şi Maiul dulce", în D-dur, tipărit.
8. Romanţa: „Luna suride", în C-dur.
9. „Hora Severinuluĭ", de Wist, întocmită pentru chor bărbătesc de 4 vocĭ.
10. Cântecul primăveriĭ: „Ceriul limpede zimbesce", în E-dur.
11. Érna: „Étă ninge", cuv. de Xenopol.
12. Cântec vênătoresc: „De cu diuă pănă'n séră.
13. Vecina: „Étă érășĭ la feréstă."
14. „Mulţĭ anĭ", treĭ variaţiunĭ, 2 în C-dur, unul în G-dur.
15. Cântec bachanal: „Aidi se bem", în C-dur.
16. „Sunt Arboros şi vecinic", în G-dur.
17. „Cisla", cuartet vocal, comic.
18. Serenada: „Negurĭ dese tenebróse", cuvinte de Jacob Negruzzi, în C-dur.
19. Serenada: „Zefiru'n melodiă", în F-dur.
20. „Curgeţĭ lacrimĭ", cuv. de Petrino.
21. Sosirea primăveriĭ:

„Triumfând sosesce érășĭ
Drăgălașa primăvéră" — în C-dur.

22. „Patria română", în C-dur.

Nota. Nriĭ 1—4 se cântă solo, notele lor nu se scie unde sunt; Nr. 5 și 6 sunt pentru o voce și acompaniare de piano. Celelalte sunt cântece chorale pentru

4 vocĭ. La Viena în 1880 a publicat o: Colecţiune de cântece sociale pentru studenţĭ românĭ.*)

Din composiţiunile chorale germâne de pe timpul când studia la Viena, ni s'aŭ comunicat:

1 „Zur Erinnerung an die Alte Garde."
2. „Potpourri" aus Studentenliedern.
3. „Bundeslied" der acad. Landsmannschaft „Bucovina", Gedicht v. Jos. Wiedmann, Musik für Männerchor v. Cipr. „Mephisto"-Porumbescu.
4. Das „Bucoviner Lied."
5. Das „Lied der Bucoviner" (als Landsmannschaft.)
6. „Mandarinen Tanz."
7. „Zulu Lied."
8. „Die Romanze vom Floh", Wien 15 Mai 1879.
9. „Der letzte Kuss", Wien 2 Juli 1880.
10. „Kattergramm", W. 24 Juni 1880.
11. „Blau", Stupca 20 Sept. 1880.
12. „Homer's Odissee", Stupca 30 Sept. 1880.
13. „Philisterleben", Stupca 12 Oct. 1880.
14. „Salamuci-Lied", Stupca 13 Oct. 1880.
15. „Schnurrelied", Wien 11 Juni 1881.
16. „Mensch, ärgere dich nicht", Wien 28 Mai 1881.
17. „Der Comet", Wien 2 Juli 1881.
18. „Die vier Temperamente", Wien 3 Juli 1881.
19. „Pythagoräische Weisheit."
20. „Assagai", ein Kneipscherz.
21. „Legende vom Schuster und Schneider".**)

A 3-a listă de composiţiunĭ este după anĭ, anume din

anul 1876:

1. „Potpourris des chansons nationals roumains" pour le piano.

*) Registrul de până aci este impărtăşit de dl David M. Muntean, teolog şi alumn seminarial în Cernăuţĭ. Partea cea maĭ mare din aceste piese sunt compuse pe când se afla C. în seminar.

**) Afară de Nr. 3, la tóte celelalte şi textul e de Porumbescu.

2. „Cri-cri“ polca française dediée à ma soeur Marie.

3. „Tabăra română“ din Dumbrava roşie, de Vas. Alexandri; pentru chor bărbătesc. Cernăuţĭ.

anul 1877:

4. „Imn festiv“ la întronisarea mitropolituluĭ Teoctist Blajeviciŭ, cuvinte şi melodiă chorală.

5. „Quadrille national roumain“ p. piano, tipărit.

6. „Quadril“ de cântat în chor, cuvinte tot de el.

7. „Pe malul Prutuluĭ“, vals de cântat în chor, cuvinte de el.

8. „Suspinul prisonieruluĭ“, ariă, cuvinte de el. Scrisă în închisóre.

9. Un „andante lugubru“, cuvinte şi musică pentru chor bărbătesc.

10. „Haĭ române!“ poesiă de Văcărescu; musică pentru chor bărbătesc.

aniĭ 1878 şi 1879:

11. „Hora detrunchiaţilor“, pentru violină cu acomp. de piano.

12. „Ilenuţa“, polca française p. piano.

13. „Măriorica“, horă p. piano, dedicaţiune scumpeĭ mele sorióre la ḑiua eĭ natală.

14. „Kleeblättchen“, polca fr. für das Piano.

15. „Du bist wie eine Blume“, Gedicht v. H. Heine, Musik für Gesang mit Klavierbegleitung v. C. Porumbescu, gewidmet dem Fräulein B. G.

16. „Basme Iaşiane“, vals pentru piano, compus după re'ntórcerea luĭ C. dela Iaşĭ.

17. „Marşul Curcanilor.“

18. „Souvenir de Jassy“, polca fr. p. le piano.

19. „Din hop în hop“, polca răpede p. piano cu acomp. de violină.

20. „Imn către sânta Maria“, poesiă de V. Alesandri, ariă religiósă.

21. „Altarul monăstireĭ Putna“, poesiă de V. Alexandri, ariă pentru chor.

22. „Bĕtrânésca“, horă lină p. piano.

23. „O séră la stână“, idilă pentru piano cu acomp. de violină.

24. „Retrocessiunĭ bessarabice“, polca p. piano.

25. „Serenadă“ și „Mulţĭ anĭ“, cuvinte și melodiă pentru piano; scumpuluĭ meŭ părinte la ḑiua natală în 9 Martiŭ 1878.

26. „Bóla mea“;

27. „Aș fi murit“;

28. „C'un plâns amar venit în lume“; — poesiĭ de D. Petrino; musică vocală cu acomp. pe piano.

29. „Peneș Curcanul“, horă pentru piano, dedicată mareluĭ și laureatuluĭ poet al Latinităţiĭ Vas. Alexandri. Scrisă și ornamentată de Eugen Meședer, care horă a primit'o V. A. și i-a trămis luĭ C. o scrisóre de mulţămită fórte măgulitóre.

30. „La lună“, poesiă de N. Gane, musică arangiată p. piano și dedicată mult iubiteĭ sale surióre Măriorica.

31. „Nachtigallen“, Ged. v. Eichendorf. Gewidmet meinem theueren Bruder Stefan.

32. „Quintet“ pentru doue violine, violă, violoncell și bas. Stupca.

33. „Dorul“, romanţă elegică, pentru violină, cu acomp. de piano.

34. „Ariă română“, variată și arangiată pentru doue violine, flaută și clavir. Stupca.

35. „Trandafirul“, cântec poporal, pentru o voce, cu acomp. de piano.

36. „Mătușa Anghelușa“, polca franç.

37. „Frühlingsnacht“, musică chorală

38. „Femeia frumușică“, poesiă de D. Petrino. Pentru o voce cu acomp. de piano. Stupca, 15 Maiŭ.

39. „Marș“. Amicilor meĭ Victor Mihailaș și Vasile Sângeorzan, suvenire la séra din 12 Decembre.

40. „Fleurs d'Automne“, vals p. le piano. Stupca, 7 Octobre.

anul 1880:

41. „Fluturaş de nópte“, polca francesă p. piano.
42. „Galgenhumor“, Walzer für Piano.
43. „En miniature“, Polca-schnell für Piano.
44. „Dedicaţiune“, poesiă de V. Bumbac, melodiă pentru o voce, cu piano.
45. „Ich liebte Dich“‘ Ged. v. H. Lingg, Musik für eine Stimme mit Klavierbegleitung.
46. „Ochĭ albastri“, polca fr. p. piano.
47. „Zina Dunăriĭ“, polca mazurcă, esecutată la balul român din Viena de Ed. Strauss cu capella sa. (Dedicaţiune dómnelor patronese ale baluluĭ român. Tipărită).
48. „Camelii“, vals pentru piano, ded. dneĭ Therese Ed. Kanitz. Tipărit.
49. „Souvenir de Vienne“, vals p. piano.
50. „Imn de urare“ la patronul scumpuluĭ nostru părinte, musică corală, cuvinte tot de el.
51. „Zefir de tómnă“, piesă de salon p. piano.
52. „Cucóna Chiriţa“, horă p. piano.
53. „Reverie“ pour le violon avec ac. de piano.
54. „Ballade“, dto dto
55. „Ânger de pază“, poesiă de M. Eminescu.
56. „A cădut o rază lină“, poesiă de M. Cugler.
57. „Blauäuglein“, polca mazur p. piano.
58. „Colóne române“, cadril p. piano. Tipărit.
59. Imnul „Românieĭ june“, cuvinte de A. Bârsean, musică pentru chor bărbătesc. Viena 8 Ian.

anul 1881:

60. „Remas bun patrieĭ.“
61. „Lăsaţi-me se cânt“, poesiă de M. Cugler.
62. „Pe unde azuriĭ“, polca mazur p. piano.
63. „Odă la vin“, din odele luĭ Anacreon, de S. G. Vêrgolicĭ.
64. „Hofnarrenlied“, Ged. v. Adolf Lorm.
65. „Marş funebru“. Viena 23 Aprile.

66. „Hora Sinaia“, arangeată pentru chor mixt, cu cuvinte.

67. „În dulce vis“, polca mazurcă p. violină. Viena.

68. „Lacrima“, de Şerbănescu, pentru chor. Braşov 14 Octobre.

69. „Alte Garde-Polka“, Text und Musik für Männerchor. Wien 19. Juni.

70. „Visul pěcurariuluĭ“, pentru piano. Stupca.

71. „Marşul cântăreţilor din Oraviţa“, cuvinte şi musică pentru chor bărbătesc. Stupca 27 Ian.

72. „Cântecul Margariteĭ“, pentru sopran şi alt. Braşov 10 Nov. (Text?)

73. „Românul“, poesiă de At. Marienescu, pentru chor bărbătesc.

anul 1882:

74. Operetta: „Craiŭ noŭ“. Tipărită.

75. „Hora Braşovuluĭ.“

76. „Hora Prahova.“ — Acéstă horă se rugà de soru-sa, o ḑi înaintea morţiĭ sale, se i o cânte pe clavir. Auḑindu-o compositorul, lăcrimà, îşĭ acoperì faţa şi ḑise cu profundă duioşiĭă: „dragă mi-aĭ fost, nu sciŭ décă te voiŭ maĭ auḑi!“

77. „Fata popiĭ“, poesiă de D. Bolintinean.

78. „La reine Elisabethe“, gavotte p. piano, sub tipar.

79. „Fantome“, vals din motive naţionnale. Dedicaţiune menită pentru dna Maria Diamandi Manole, sub tipar.

80. „Horă de salon“ p. piano dedicată dneĭ Veturia Neagoe. Sub tipar.

81. O „Rapsodiă română“. Sub tipar.

82. „Sergentul“, de Alexandri, p. chor bărbătesc.

83. „Frunză verde foĭ de nalbă“, p. chor bărbătesc.

84. „Souvenir de Nervi.“ Nocturno p. piano. Compusă la Nervi şi fórte bine primită de óspeţiĭ de cură de acolo.

85. „Păstoriĭ şi plugariĭ“, de V. Alexandri, musică pentru chor bărbătesc. Stupca.

86. „Fulgo“, poesiă de Petra-Petrescu, musică pentru o voce cu acomp. de piano.

87. „Frundă verde de piper“, transcripţiune pentru chor mixt. Braşov.

88. „O diminéţă pe Têmpa“, romanţă pentru piano. Braşov 26 Iuniŭ.

89. „Stejeriş“, romanţă p. piano. Braşov, în Maiŭ.

90. „Treĭ serenade“ pentru chorurĭ bărbătescĭ, cuvinte şi melodiă.

91. „Haĭ la vale“, cântec popor. p. chor bărbătesc.

92. „Cântec sicilian“, poesiă de Alexandri. Pentru chor bărbătesc.

93. „Gavotte du Concert“, p. piano.*)

94. „Paraphrase sur une thème roumaine“, p. violină.

95. „Elementele musiceĭ vocale“ pentru scólele poporalĭ cu exerciţiĭ în cântărĭ biser. şi lumescĭ.

96. „Imn festiv“ la înaugurarea societăţiĭ academice „Arborósa“, cuvínte de Th. Stefanelli, p. chor bărbătesc.

97. „Salutare Arborósei“, text şi musică corală.

98. „Nóptea consolătóre“, poesiă de I. A. Lăpĕdat, musică pentru chor bărbătesc.

99. „Banchetul“, poesiă de Drăgescu, dto.

100. „Numele teŭ“, poesiă de I. S. Neniţescu, pentru chor bărbătesc.

101. „Candidatul Linte“ séŭ „Rigorosul teologic“, comediă în 2 scene cu o aventură şi un „finale“ pentru doue chorurĭ şi acomp. de piano.**)

---

*) La Nr. 93—102 n'am aflat anul compuneriĭ.

*) Étă ce scrie un coresp. din Oraviţa jurnaluluĭ „Familia“ dto 8 Martiŭ 1880: Musica dluĭ C. Porumbescu, tinĕrul nostru componist musical, érăşĭ a serbat un triumf. În séra de 6 Martiŭ un public numeros printre care viermuiaŭ o mulţime de masce şi costume care de care maĭ frumóse, ascepta cu neastêmpĕr producţiunea choruluĭ vocal din Oraviţa în piesa „Candidatul Linte“. — Dnul P. pe cât sciŭ maĭ ântâiŭ în Oraviţa a lăsat se debuteze drăgălaşa sa musă într'o composiţiă, ţinută în stil maĭ mare, în „Cisla“. („Cisla“ s'a esecutat în Cernăuţĭ pentru prima dată. Veḑĭ maĭ sus). Cum a fost aplaudată tinĕra sa musă, cum a fost gugulită, se scie din raportul de an şi am

102. „Souvenir de Roma“, vals pentru piano.

103. „Tempi passati“, polcă francesă pentru piano. (Ultima composiţiă, pe patul morţiĭ. Cu motive jalnice).

Aceste consemnărĭ nu sunt complete. Lipsesc cu deosebire composiţiĭ din ultimiĭ doĭ anĭ.

Décă consideram acum varieţiunea şi numerul considerabil de meritóse lucrărĭ, compuse de repausatul într'un interval atât de scurt, trebue se recunóscem că, pe lângă zelul seŭ, am puté ḑice escessiv, a avut şi un talent estraordinar, poetic, fecund, care pentru viitor ar fi devenit un mărgăritar naţiunal nepreţuit.

Terminăm cu iubitul nostru Alexandri:

Aşa-ĭ sórte, aşa-ĭ lume:
Tot, ce pórtă-un dulce nume,
Tot, ce-ĭ falnic şi frumos,
Curênd trece, curênd móre,
Ca un cântec, ca o flóre,
Ca un fulger luminos!

Petra-Petrescu.

Nicolae Petra Petrescu